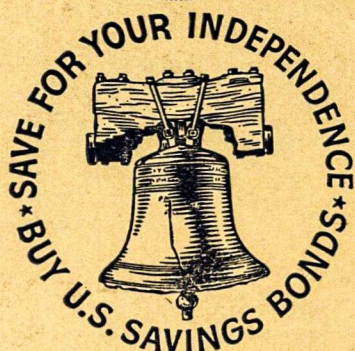

1952

Nr. 6

KARYS

Pirkite Jungtinių Amerikos Valstybių Tautų Bonus ir užtikrinkite Amerikai ir sau laisvę. Taipgi, pirkdami bonus, užtikrinsite savo sunkiai uždirbtiems pinigams saugumą ir gausite geresnį nuosimtį, negu kitur dabartiniu metu yra mokamas. Taigi, pasinaudokite šia proga ir šio vajaus metu įkeiskite savo pinigus į JAV Tautų Bonus.

Tel. EV 6-6438

M and Z AUTO COLLISION WORKS

Lietuvių specialistų collision ir auto taisymo dirbtuvė

Bodies and Fenders straightened —
Complete auto painting

D U C O Refinishing

Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai.

TEPIMAS IR POLIRAVIMAS

Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai

J. MALDUTIS   Z. ZALIAUSKAS
1506-16 Myrtle Ave.,   Brooklyn, N. Y.
Tarpe Gates Ave. ir Linden St.

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet. —:— WWRL 1600 kc Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t. t. Vestuvės puotos, liūdni pranešimai).

495 Grand Street   Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-7142

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS VALAKAS
Direktorius   Muz. Dir.   Pranešimų Dir.

Skaitykite ir platinkite "TĖVŲ KELIĄ"!

Venecuelos lietuvių mėnesinis žurnalas

Rašyti: Revista Catolica Para Lituano,
Aportado 369,
CARACAS— VENEZUELA

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki \$10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.

KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.

KUR tamsta gali atlikti visus ir savo šeimoms finansinius reikalus.

KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Dėl paskolų geresnėms sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių—\$7,000,000.00.

Chicago Savings & Loan Association

GRovehill 6-7575

6236 South Western Avenue, CHICAGO, ILL.
J. PAKEL — Prezidentas

Iliustruotasis KARYS

Tai gausiai iliustruota mūsų žurnalo dalis istorinėmis, karinio, kultūrinio ir įvairių kitų gyvenimo sričių foto nuotraukomis.

Po metų Jūs veltui turėsite puikų, vertingą paveikslų albumą.

Nedelsdami siųskite KARIO prenumeratą! Laiku įmokėta Jūsų prenumerata padės žurnalui išlikti jo pasiektame lygyje ir iš viso išsilaikyti.

KARYS

PASAULIO LIETUVIŲ KARIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS

Redaguoja: Dom. Penikas, Br. Aušrotas ir Sim. Urbonas. Leidžia KARIO leidykla. Pnumerata: metams 4 dol., pusm. — \$2.50, atsk. nr. 45c. Adresas 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., Spausdinamas Tėvų Pranciškonų spaustuvelyje, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

THE WARRIOR

magazine for the veterans of Lithuanian descent and for Lithuanians in the wide world. Published monthly by "KARYS", 680 Bushwick Avenue, Brooklyn 21, N. Y. Subscription \$4.00 per year. Single copy 45 cents. Entered as second-class matter at the Post Office Brooklyn, N. Y. OFFICE OF PUBLICATION: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Nr. 6 (1279)

1952 M. RUGSĖJIS-SEPTEMBER

ĮSTEIGTAS 1919 M.

DIDVYRIŲ DVASIA STIPRINA MUS

RUGSĖJO 8-SIOS PROGA

KAZYS ŠKIRPA

Nebuvo joks atsitiktinumas, kad mūsų tautos himno kūrėjas, Vincas Kudirka, apibūdinamas, kas yra Lietuva mūsų tautai, pirmoje vietoje deklaravo "Tu didvyrių žemė" ir čia pat nurodė "Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia"...

Jokios politinės bei socialinės ideologijos, kokios jos bebūtų patrauklios, ir net tikiškieji mokslai, skiepinanti žmogui iš pat mažens aukščiausiųjų dorybių — pasiaukojimo ir artimo meilės — supratimą, taip giliai ir taip plačiai nesuaktyvina tautos plačiųjų sluoksnių, kaip tą padaro tautinis išsąmoninimas — melė savo krašto, prisirišimas prie savo tautos ir gerbimas jos istorijos. Tai natūralu, nes gyvoji tauta yra tąsa jos prieš tai buvusiųjų kartų, kurios sudėjo aukščiausiųjų aukų už krašto laisvę ir tautos natūrališką, taigi paties Viešpaties Dievo suteiktą, teisę gyventi ir progresuoti kartu su visa žmonija bei visomis kitomis tautomis.

Kaip Kudirka, taip ir kiti ano laikotarpio lietuvių tautos laivės kovotojai ir Lietuvos valstybės atkūrimo pranašai sėmė sau stiprybės ne tiek iš liberalistinių idėjų, kurias paskleidė Europoje Prancūzų Revoliucijos

laimėjimai, bet pirmoje eilėje iš savo tautos: iš Lietuvos istorijos, iš Jos Didžiųjų Kunigaikščių žygių, įamžinusių Lietuvos valstybingumą, sukūrusių Jos istoriją, išgarsinusių Jos vardą pasaulyje.

Ne iš kur kitur, kaip iš Kudirkos nurodyto šaltinio — Lietuvos praeities — stiprino save ir visi tie, kurie pasekė jo pėdomis; ne ant kokio kito, kaip ant pagrindo istoriniai pagrįsto mūsų tautos teisės į savą valstybę, kaip garanto lietuviškojo socialinio teisingumo, išsivystę lietuviuose tautinis susipratimas ir socialiniai demokratinis apsisprendimas, kurie subrandino mūsų tautos bendrą valią pasiryžimui iš naujo atkurti Lietuvos valstybę. Ir ne kas kita, kaip savo krašto meilė, amžinoji lietuviybė, istorinės Lietuvos pažibų — Didž. Lietuvos Kunigaikščių — karžygiškumo pavyzdžiai, jų suorganizuotų ir vadovautų lietuviškųjų pulkų kovingumas ir senovės Lietuvos kariuomenės karių heroiskumas — geriau garbingai žūt kautyne, neg pasiduoti priešui — suformavo 1918-20 metų Lietuvos Kariuomenės kūrėjų sava-

norijų idealizmą pasiaukoti Tėvynės Lietuvos labui, kad laimėtų kovą dėl naujo Lietuvos valstybės atkūrimo...

Atsižvelgiant į tai, kas čia pasakyta apie istorinės praeities ir jos heroizmo reikšmę tautos valios formavime bei tautos pasiryžimui naujoms aukoms už savo politinę laisvę, buvo natūralu, kad greta 16 Vasario datos, kada įvyko Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo paskelbimas, buvo taip pat nustatyta dar ir kita tautinio susikaupimo data pagerbimui istorinės Lietuvos, iš kurios semiamės jėgų kovai už tautos laisvę ir valstybinę nepriklausomybę. Tai Rugsėjo 8-ji, Vytauto Didžiojo karūnavimo diena. Kunigaikštis Vytautas buvo pats ryškiausias ir daugiausiai išgarsėjęs istorinės Lietuvos valstybės vyras ir kariškas lietuvių genijus. Jo karo žygiais, Jo nuopelnais Vakarų Europai, ją apginant nuo totorių invazijos, Jo laimėtoju prie Žalgirio mūšiu, padariusiu galą kryžiuočių plėšikiškiems užpulidinėjimams ant Lietuvos, Jo talentais valdyti plačiausias sritis — Europos dalį nuo Baltijos iki Juodųjų Jūrų — ir Jo civilizatorišku darbu, suteikiant tiems kraštams monumentalinės reikšmės Tei-

1830-31 METAI

LIETUVOS ULONŲ MAJORAS HORDYNSKIS IR JO KNYGA APIE LIETUVOS — LENKIJOS SUKILIMĄ

Po visų šių nelaimių, kurios susilpnino mūsų dvasios ir kūno jėgas, ir aiškiai žinant vyraujantį priešų kiekį, mūsų vadai turėjo suprasti, jog daugiau jau nebebuvo klausimo, kad mes begalėtume ilgiau veikti puolant ir kad visas mūsų sumanymas veržtis į Žemaičių kraštą turėtų būti pamirštas. Mes patieksime skaitytojui korpo karininkų daugumos pažūrų apžvalgą šiuo klausimu. Tos nuomonės pasireiškė dar netgi Vilniaus kautynių metu.

ADV. KOSTAS R. JURGĖLA

Buvo arti vidudienio birželio 19 dieną. Kai mūsų linija pradėjo trauktis, pulkininkas Valentinas su keliais kitais karininkais prabilo į gen. Gelgudą, vaizdavo jam katastrofišką būklę, kurioje jie atsidūrė, ir siūlė jam operacijų planą, pritaikintą naujoms mūsų aplinkybėms. Jų nuomone, teliko viena išėitis. Reikėjo išsižadėti vis o mūsų plano veikimui

tarp Nemuno, Dauguvos ir Neries upių. Šių upių, Baltijos jūros ir Prūsų krašto apribotas plotas buvo mums pavojinga pozicija, nes ji trumpino mūsų judesius ir kartu statė mus į pavojų būti apsuptiems didesnių priešų jėgų. Pulkininkas Valentinas kai po prieinamiausią operacijų liniją nurodė plotą tarp Kauno ir Lydos. Iš šios įžambios linijos mes galėtume bet kurią valandą grąsinti Vilniui. Jis siūlė užimti Kauną ir ko labiausiai įsitvirtinti (fortifikuotis) tame mieste, lygiai kaip ir Aleksote ir Lydoje. Šioje linijoje mes turėtume naudotis veikimui bet kokioms palankiomis progomis, kurias priešų apsilidimas bei neveiklumas galėtų mums patiekti kovai prieš Vilnių. Ir jeigu mums nepavyktų pakankamai sėkmingai staiga paimti šį miestą, tai mes bent turėtume priversti rusus laikyti stiprią kariuomenę tarp jo sienų kaipo įgulą. Lydos miestas liečia didžiąją Bialoviežo girią. Jis guli trijų didžiųjų kelių susikirtime, t. y. kelių iš Lenkijos, iš Voluinės ir iš Juodosios Rusijos provincijos. Tai visa tą vietovę darė labai svarbią. Susisiekiamas tarp to miesto ir gretimiosios girios yra labai patogus. Ir pulkininkas Valentinas nurodė šią girią kaip tinkamiausią vietą rinktis visiems Lietuvos ir kitų provincijų sukilėliams. Jis siūlė ko geriausiai įsitvirtinti paliai tuos visus kelius, kurie čia telkė, ir tuo būdu padaryti poziciją sunkią ir pavojingą priešui prieiti. Ši giria, kuri yra daugiau kaip 120 anglišių mylių ilgio ir nuo 30 ligi 50 mylių pločio, pasiekia didįjį kelią, kuris eina per Bielską, iš Varšuvos į Peterburgą ir Maskvą ir siekia Vilniaus apylinkes žiemuose.

sių Kodeksą, mes galime su pagrindu didžiūotis prieš kitas tautas, o Jo realizmu politikoje galime inspiruotis ir po šiai dienai...

Teisus buvo Kudirka įrašydamas į mūsų tautos himną "Tu didvyrių žemė". Bet Vytauto Didžiojo lietuvių sąmonėje taip pat giliai atsispindi Karalius Mindaugas, didieji Lietuvos kunigaikščiai Gediminas, Algirdas, Kęstutis ir kt. Lietuva tikrai išugdė daug didvyrių: Ji jų išugdė ne tik savo istorinėje praeityje, bet ir paskiau, kada jau buvo pavergtą carų Rusijos. Eilė sukilimų, kuriais buvo siekiama nusikratyti rusų jungo, argi nepagimdė naujų tautos didvyrių? Argi neskaitytini didvyriais Basanavičius, Kudirka ir kiti Lietuvos valstybės atkūrimo pranašai, pašventę visą savo gyvenimą ir visas savo jėgas mūsų tautos pažadinimui stoti į istorinės Lietuvos kunigaikščių vietą ir prikelti Lietuvą naujam valstybiniam gyvenimui? O kiek parodė heroizmo ir sukūrė didvyriškumo pavyzdžių lietuviai-savanoriai, 1918-20 metais pašaukti į kovą už Lietuvos nepriklausomybę?...

Tačiau pati aukščiausioji garbė priklauso tiems, kurie žuvo kovoje už tautos laisvę ir tiems, kurie kenčia už Lietuvą bolševikiniuose kalėjimuose ir sovietiniuose kacetuose, sadistiškai kankinami ekzekuciniuose urvuose ir nužudomi dėl jų ryžtingo noro palikti nesužalotos sielos lietuviais.

Tauta, kuri turi 1000 metų patirtį kovose ir kuri savo himne ir savo sielose įrašė žodžius "Tu didvyrių žemė", negali sugniužti ir niekas nepajėgs išplėsti iš jos lietuviškųjų širdžių meilės Lietuvai ir tikėjimo į Jos naują prisikėlimą laisvam ir nepriklausomam valstybiniam gyvenimui. Nežiūrint paskirų pralaimėjimų ir kokie skaudūs jie bebūtų, lietuvių tauta, kaip praityje, taip ir dabar, suranda savyje naujų jėgų toliau siekti savo tautinių idealų: į žuvusiųjų Jos laisvės kovotojų—didvyrių vietą Ji prisiugdo sau naujų kovos didvyrių, nes Jos jėgų šaltinis, nurodytas tautos himne, yra neišsenkantis.

Lietuvos išlaisvinimo kova, efektingai pradėta lietuvių aktyvistų birželio 23 d. sukilimu prieš bolševikinį priešą ir pastaciūsi naciškuosius kryžiuočius prieš Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo faktą, bus laimėta, nes ji, pagrįsta istorine Lietuvos teise į savą valstybę, vyksta už kilniausius žmonijos idealus, bazuojasi tyriausiu patriotizmu, gaivinasi lietuviškųjų heroizmu ir inspiruojasi Vytauto Didžiojo realizmu politikoje...

Žiūrint į tą mūsų kovą pro tarptautinės padėties prizmę, rodo, jog nevilties ir netikrumo laikotarpiu jau esame ištvėrę. Ir ji ištvėrėme su laimėjimais: pavyko išsaugoti Lietuvos valstybės teisinį tęstinumą tarptautinėje plotmėje ir užsigrūdinome (Nukelta į 127 pusl.)

Žiūrint kaip aplinkybės reikalaus, mūsų jėgos galėtų greitaisiais veiksmais veikti kiekvieną iš tų kelių ir galėtų kliudyti visus priešų ryšius bei susisiekimą su Peterburgu ir Maskva. Siūlydamas šį planą, pulkininkas Valentinas taip pat daug svorio teikė tai aplinkybei, kad gen. Skžyneckio vadovaujama didžiojo mūsų armija laimėjo ties Varšuva ir kad gen. Chžanovskis su savo korpu tebebuvo Zamscės apylinkėse, laimėjęs prieš Rudigerį, ir buvo besirengias įžengti į Voluinę. Buvo lengva susijungti su šiuo pastaruoju korpu, ir abudu korpai galėtų sutariamai veikti, kad pagelbėtų sukilimams, kurie galėtų prasidėti visos provincijos tarp Dniepro ir Juodosios jūros. Ir jeigu net ir nebūtų pasiekti tie visi strateginiai taš-

kai, kuriais pasinaudoti mes būtume pateisinti, tad mes, mažiausiai, turėtume priversti priešą laikyti Lietuvą didelę karinę jėgą ir tuo būdu kliudyti jam paremti savo didžiąją armiją.

Deja, šis vertingas karininkas, pulkininkas Valentinas, kitą dieną po Vilniaus kautynių besimaudydamas Neryje prarado gyvybę. Jo bičiulių karininkų apgailėstumas buvo tuo skaudesnis, nes jie juto tų išmintingų patarimų vertę ir ypač, kad tai buvo paskutinis jo gyvenimo veiksmas. Jis turėjo visas širdies ir proto savybes aukštosioms karinėms pareigoms.

22 Skirsnis

Did. armijos operacijos. — Jankovskio ekspedicija. — Išstūmęs Rudigerį iš pozicijos, gen. Chžanovskis persikelia per Vyslą, bet grįžta bendrai veikti su gen. Jankovskiu netoli Kocko. — Gen. Jankovskio žygio smulkmenos. — Jis lieka neveiklus korpo, su kuriuo jis turėjo bendradarbiauti, ugnies akivaizdoje. — Kiti išdavimo pažymiai. — Generolai aJnkovskis ir Bukovskis suimami ir atiduodami teismui. — Šio nusikaltimo paaukotų patogumų apžvalga. — Susekamas sąmokslas išvaduoti ir apginkluoti rusų telaisvius Varšuvoje ir išduoti miestą priešui. — Vlešioji nuotauka šių įvykių įtakoje.

Po šių liūdnujų įvykių Lietuvos pažvelkime į didžiosios armijos operacijas (342-349 psl.). Toli gražu nuo tokių saugumo priemonių, nes tiems patiems žydams buvo leidžiama nuolat susisiekti su jais ir pranešinėti jiems žinias apie karo įvykius. Argi galima stebėtis, kad šių kartojamų įspėjimų nepaisymas ir skaudžios pasėkos, kurios vos nepasėkė šį apsileidimą, turėjo paveikti visuomenės nuotaiką ir netgi leido įtarti pačią tautinę vyriausybę? Kaip tik nuo šios valandos tauta pradėjo su nepasitenkinimu ir įtarimu žiūrėti į šią vyriausybę, į jos galvą punigaikštį Čartoryskį ir netgi į patį vyriausiąjį karo vadą. LiXdnos naujienos apie gen. aJnkovskio išdavikiškumą patrijųtų sąmonę apgaubė skaudžiu nujautimu; jie netūraliai nujautė, jeigu tokie išdavimai gali vykti didžiojoje armijoje, paties vyriausiojo karo vado akys, tai pavojus gali būti dar didesnis tolimesniuose korpuose. Pasirodė jų baimė buvo per daug pateisinta Lietuvos įvykiais, apie kuriuos žinios netrukus buvo gautos Varšuvoje.

23 Skirsnis

Gen. Šlapovskis atvyksta į Kėdaičius, įsakęs gen. Dembinskiui trauktis į Vilkmergę. — Dviejų karinių jėgų pozicija ir jų operacijų linija. — Šių pertvarkymų nagrinėjimas. — Svarbiosios Kauno pozicijos nepaisymas. — Gen. Chlapovskis Kėdaičiuose siūlo sudaryti laikinąją vyriausybę ir mobilizuoti naujos kariuomenės. — Mūsų vadų klaidų paveiktoji lietuvių nuotauka. — Priešui suteikti patogumai dėl delsimo Kėdaičiuose. — Kaune paliktos mažos dalies narsus gynimasis. — Susirėmimas ties Vilkmergę. — Praleidžiama proga sutelkti savo jėgas Kėdaičiuose ir persikelti per Nemuną. — Priešas tęsia savo persekiojimą. — Raseinių kautynės. — Puolimas Šiaulių. — Korpo ginklų ir išteklių praradimas. — Tvarkingas korpo traukimasis į Kuršenus, pridengiant kavalerijos ir lengvosios artilerijos arjergardui. — Korpo dalinimas į tris dalis Kuršėnuose. — Kiekvienos dalies sudėtis ir paskirtis. — Šio plano nagrinėjimas.

Generolas Chlapovskis, kurį nuo šiol laikysime vyriausiuoju Lietuvos korpo vadu, birželio 22 d. naktį atvyko į Kėdaičius, pasiuntęs įsakymus gen. Dembinskiui trauktis su savo rinktine ir žygiuoti į Vilkmergę. Gen. Dembinskio dalis 21 d. atvyko į Širvintus ir 22 d. į Vilkmergę. Išvykdamas iš Paberžės, gen. Dembinskis paliko Maišiogaloje nedidelę kariuomenės dalį partizaniškiems veiksams.

Mūsų korpo pozicija tuo metu buvo ši. Didesnioji dalis buvo Kėdaičiuose. Dembinskio dalis buvo Vilkmergėje, o gen. Šymanovskio vadovaujama maža rinktinė buvo Šiaulių apylinkėse. Mūsų operacijų linija ėjo nuo šventosios upės ir išilgai Neries nedideliu tarpu žemiau tų upių santakos. Persikėlimai per tas upes ginti buvo pavesta šioms dalims. Kauną buvo užėmę neseniai sudaryti du lietuvių pėstininkų batalionai, kuriems vadovavo pulkininkas Kikiernickis, ir neseniai sudarytas, taip pat lietuvių, 11-jo olonų pulko eskadronas.

Jonavoje buvo pėstininkų batalionas ir 11-jo olonų pulko eskadronas pulkininko Pivickio vadovybėje. Vėprieusė buvo 10-jo olonų pulko trys eskadronai.

(Bus daugiau)

Juozas Mikštas

TU PADAINUOK MAN

Tu padainuok man apie rožę,
Kuri nevysta amžinai.
Ir apie džiaugsmą apie grožį,
Kokį mums neša tik sapnai.

Tu padainuok man apie šalį,
Gražiausią iš visų šalių,
Kur gluosniai, alksniai, kur berželiai,
Nūn rauda sielvartu giliu.

Tu padainuok man apie paukštį,
Parskrendantį lizdan tėvų,
Apie dangaus mėlynės aukštį
Kelionę debesų laisvų.

Tu padainuok man apie karį,
Netekusį gimtos šalies,
Kovojančią už jūrą, marių,
Ryžtingą, kupiną vilties.

Kai tu dainuoji, man atrodo
Giedrėja rūškana buitį;
Žaliuoja girios, žydi sodai,
Ir kaista nerimu širdis.

Kai tu dainuoji—skrenda mintys
Į šiaurę, ten toli, toli...
Ir niekas negal jų čia gražinti;
Jos vieši pasakų šaly.

Moe (Australia),
1952. VI. 4 d.

DIDVYRIŲ DVASIA...

(Atkelta iš 126 psl.)

kovoje, nelikdami be vadovybės, kurios patobulinimas pareina nuo mūsų pačių.

Svarbiausia, kad kovoje prieš mūsų laisvės paglemžėją bolševizmą esame nebe vieni: į tą kovą jau įsijungė visos kitos tautos už "Geležinės Uždangos". Džiugu, kad laisvoji pasaulio dalis, pirmoje eilėje didžiosios Vakarų demokratinės valstybės, pagaliau suprato, kas joms gresia iš bolševikinės Rusijos, ir ėmėsi realių pasiruošimo pastangų tam pavojui efektyviai pasipriešinti, tuo pačiu pagelbėti pavergtoms tautoms išsilaisvinti iš bolševikinio jungo.

Nėra ir negali būti abejonės, jog Lietuva vėl taps Nepriklausoma!!!

LIETUVOS VIETINĖ RINKTINĖ 1944 M.

MANO ATSAKYMAS PULK. OSKARUI URBONUI

Šiame numeryje plk. A. Birono atsakymą plk. O. Urbonui baigiame. Dėl vietos stokos, o taip pat ir todėl, kad pasidarytų džentelmeniškesnis, šį straipsnį buvome priversti gerokai sutrumpinti.

Redakcija

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Tamsta puikiai žinojai, kad karas vokiečių praloštas. Tatai buvo visiems aišku, net paprastam kareiviui. Tad, jei toks didelis patriotas dediesi, turėjai pagalvoti, kas bus su Lietuva, kai ją vėl okupuos bolševikai, ir pasistengti su vokiečiais gerai sugyventi, dėl visokių mažmožių jų neerzinti, juoba, kad kito atsitraukimo kelio neturėjome. Tamsta toleravai ir pro pirštus žiūrėjai į šmeižtus Tamstai priklausančių karininkų ir kareivių ir nesiėmei priemonių tokiai padėčiai prašalinti. Tatai aiškiai matosi iš Tamstos rašinio.

Viet. Rinktinės nuginklavimas buvo mums visiems skaudus smūgis ir mes visi buvome tuo vokiečių pasielgimu pasipiktinę. Jau po Rinktinės išvaikymo generolui Hince pareiškiau, kad toks griežtas pasielgimas su Rinktine sudavė visai Lietuvai skaudų smūgį, ir, jei bus skelbiama mobilizacija, pasisekimo nebus. Tame pačiame "Kario" 12 Nr. Tamsta pats prisipažįsti, kad dažnai atmainydavai gen. Plechavičiaus duotas parėdymus ir kad jisai netgi grąšino Tamstą įkišti į daboklę. Tatai parodo, jog Tamsta, bet ne Plechavičius, buvai "spiritus movens" Rinktinėje. Jei vokiečių generolas Harm, kuriam gen. Plechavičius priklausė, atmainė Plechavičiaus įsakymą batalijonui vykti ne į Vilnių, bet į Ašmeną, turbūt taip ir reikėjo, nes augščiausia vadovybė visvien buvo ne Tamstos ir ne Plechavičiaus rankose, bet vokiečių. Bolševikams artėjant prie Vil-

Plk. A. Bironas

niaus, vokiečiams aiškiai buvo žinoma, kur batalijonas turėjo žygiuoti. Situacija karo lauke, ypač bolševikams žygiuojant pirmyn, o vokiečiams traukiančiams, keitėsi ne tik kas dieną, bet ir kas valandą. Vientik kad negadinti santykių, Tamsta privalėjai sutikti su generolu Harm, arba laukti decizijos gen. Plechavičiaus ir jį įtikinti, kad dėl to triukšmo kelti nereikėtų. Tuo savo žygiu Tamsta norėjai save išaugštinti ir pabrėžti, kad visur kur geriau nusimanai už savo viršininką. Plechavičius gal visai nebūtų dėl tokio menkniečio "kracho" daręs ir nebūtų ieškojęs konflikto su vokiečiais, nes tai vis vien bendros situacijos karo lauke nebūtų pakeitę, nė bolševikų invazijos nebūtų sulaukę. Tamstai čia buvo tik gera proga dar didesnę kylę tarp lietuvių ir vokiečių įvartyti. Čia aš pacituosiu ir tai, ką Tamsta rašai "Kario" 2 nr. iš 1952 metų, puslapis 45:

"Grįžęs iš šios kelionės, gegužės 5 dieną (1944 metais) nuvykau į Hincės štabą susitarti dėl drabužių, kurie tuo metu jau buvo pasiekę Kauną. Hincės štabe šiuos reikalus tvarkė pulk. lt. Musil, su kuriuo ir teko tartis. Visus mano reikalavimus dėl drabužių paskirstymo batalijonams jis išklusė ramiai, šiek tiek derėjosi, bet sutikdavo su štabo apskaičiavimais, tačiau palietus Karo Mokyklos klausimą, sutikau griežtą jo pasipriešinimą. Iškart negalėjau suprasti šio keisto jo užsispyrimo, kol tolimesnio ginčo eigoje man nepaaiškėjo priežastis. Įsitarščiavęs dėl mano galbūt per daug švelnaus ginčo tono, pradėjo jis man įrodinėti, kad mūsų vadinamoje Karo Mokykloje mes surinkom žmones, kurie veikia prieš vokiečius, kurie dalyvauja slaptos spaudos platinime, dainuoja

priešvokiškas dainas; taip visuomet nebūsią, ateisias laikas, kad vokiečiai atsakysią toleruoti tokius mūsų veiksmus. Pasistengiau kalbą nukreipti į kitą temą, susitariau dėl drabužių išsiuntimo į batalijonus ir išėjau. Tai buvo rezultatai mūsų plepumo. Prilaukiau liežuvį mūsų žmonės nemoka. Turėjome mes jau keletą atsitikimų, kai karininkas ar kareivis, ypač šiek tiek išgėręs, tuojau pradeda girtis savo ginklu, pradeda rėkauti, kad šiuo ginklu jis muš vokiečius, kad jis jiems atlyginsias už visas mums padarytas skriaudas ir panašiai. Vokiečiai per savo agentus, žinoma, visa tai žinojo. Nesiskyrė šiuo atžvilgiu nuo kitų batalijonų ir Karo Mokykla. Mes žinojome apie tas kalbas, kurios eina Karo Mokykloje. Keletą kartų nurodinėjom tiek Mokyklos viršininkui, tiek ir kitiems karininkams, kad tokios kalbos yra gan pavojingos, nes verčia vokiečius vis daugiau dėmesio kreipti į mūsų batalijonus, o visa tai mums nenaudinga. Tačiau susilaikyti nuo tokių kalbų žmonės negalėjo. Štabe pranešiau Generolui viso mano buvusio pasikalbėjimo su Musiliu turinį ir pasiūliau Karo Mokyklą galimai greičiau paleisti. Man buvo visiškai aišku, kad prieš Karo Mokyklą vokiečiai kažką ruošia".

Taip, Ponas Oskare Urbonai! Užuot imtis griežtų priemonių visiems plepalams padaryti galą (kariuomenėje tatai visuomet yra galima), Tamsta pasiūlei išformuoti Karo Mokyklą. Reikia stebėtis, kad Tamsta nepasiūlei išformuoti ir batalijonus, kurie plepėjo ne mažiau, kaip Karo Mokykla. Tamsta, matomai, nutarei veikti palaiptinui, užuot pulk. Musil padėkoti už informaciją, pasižadėti dalyką iširti ir imtis griežtų priemonių plepalams sustabdyti. Kaip patsai prisipažįsti, kalbė-

APIE TAUTĄ ŽUDIKĘ

Šią vasarą (gegužės mėnesyje Barcelonoje, Ispanijoje) įvyko 35 Eucharistinis Kongresas, kurio metu New Yorko arkivyskupas kardinolas Spellmanas pasakė reikšmingą, daug triukšmo sukėlusią spaudoje ir politiniuose sluoksnuose, kalbą.

Kardinolo kalba buvo skirta taikai ir šeimai.

Protinės nuotaikos, — tarp kitko pasakė jis, — pasidarė taip persunktos karinėmis įdėjomis, kad žmonės nebegali skirti tiek, kiek reikalinga, dėmesio ir energijos tinkamam jaunuomenės

auklėjimui ir bendrai šeimos židiniui.

Mes matome, — kalbėjo jis toliau, — nesuskaitomų armijų telkimas. Mes matome plieno tirpinimo pečius ir kalves, kuriose kalami visame pasaulyje ne plūgai, bet baisūs žudanti ginklai. Mes matome mokslininkus, kurie savo laboratorijose gamina naujas žmonių naikinimo mašinas. Propaganda kursto beprotišką neapykantą, tikslu protus ir širdis paruošti žudymui ir naikinimui. Galbūt pasaulis artinasi į Armagedoną,

kurio pergyventi negalės nė viena tauta. Apokalipsėje, kaip žinia, minimas Armagedonas — laukas, kuriame turėtų įvykti paskutinė kova tarp blogio ir gėrio.

Bet šioje ypatingoje kardinolo kalboje kulminacinį punktą sudaro jo nepaprastai griežtas tautos žudikės pasmerkimas. O tasai pasmerkimas padarytas šioje jo kalbos vietoje.

— Mes matome, — kalbėjo kardinolas Spellmanas Barcelonoje, — tautą žudikę, kuri nutruko nuo moralinio saito, matome tautą atkakliai naudojančią dideles ir mažas tautas, žadančią joms neįvykdomus stebuklus...

Nors kardinolas nepaminėjo rusų tautos vardo, nepaminėjo taip pat ir jos dabartinių vadų, viešpataujančių Kremliuje, bet dauguma laikraščių, jų tarpe ir New York Times, šią kalbą savo laiku komentuodami, aiškiai pažymėjo, jog čia turima galvoje rusų tauta su jos komunistiniais vadais. Dėl šios kardinolo kalbos, kaip sakyta, sukilo aštiri polemika.

Amerikos viešoji opinija, ypatingai vyriausybės palaiminimu susidaręs "Rusijos tautoms išlaisvinti komitetas" (apie kurį mūsų spauda kažkodėl pernelyg mažai informuoja visuomenę, nors ten pasireiškiančios tendencijos kartais labai ir labai mums esti įdomios) laikosi tos minties, jog kovoje su komunizmu būtina atskirti rusų tautą, kuri taip pat kenčianti nuo komunizmo negerovių. Tad ir pacituoti kardinolo žodžiai esą ne-taikintini rusų tautai, o tik jos valdovams komunistams.

Bet mes lietuviai pažįstame rusų tautą ne nuo šiandien. Ir jeigu mes noriai sutinkame, kad nuo komunizmo kenčia dalis, galbūt net didžioji dalis, rusų tautos, tai mes taip pat gerai žinome, kad daugumos komunistinių užmačių vykdytoja yra tikrai rusų tauta, jeigu norit — jos dalis, bet labai žymi jos dalis.

(Nukelta į 137 psl.)

damas "neperdaug švelni" tonu, pasistengei kalbą nukreipti į kitą temą. Aišku, tokia kariuomenė, kaip čia Urbonas nupiešia, užkrėsta prieš vokiečius neapykantos dvasia ir nuolat trukšmaujanti, ilgai egzistuoti negalėjo. Bet Urbonui teaišku buvo tik tai, kad vokiečiai kažką ruošia tik prieš Karo Mokyklą, bet ne prieš Rinktinę. Vienok 10-čiai dienų praslinkus po Urbono su Musil pasikalbėjimo, jiniai buvo išvaikyti. Dalis išvežta Vokietijon, o dauguma karininkų sukišti į Kauno fortus. Vėliau tuos karininkus man teko paliuosuoti, garantuojant generolui Hince, kad būdami laisvėje, tinkamai elgsis ir prieš vokiečius neagituos. Viso tų karininkų paliuosavau apie 160. Tatai ir buvo vienintelė Rinktinės išformavimo priežastis, bet ne koks tai memorandumas, nežinia kada ir kieno vokiečiams įteiktas. Vokiečių tikslas buvo pravesti mobilizaciją, kad kaip galima daugiau jaunimo išgabentų Vokietijon, nes jie žinojo, kad tą jaunimą sumobilizuos atėję bolševikai, privers jį prieš juos kariauti. Tad po Rinktinės išvaikymo jie ir pasiūlė gen. Kubiliūniui suformuoti mobilizacijos štabą, paliekant apskritai komendantūras neišvaikytomis. Atsisakymas tų, kuriems buvo pasiūlyta mobilizacijos štabo viršininko vietą užimti, gen. Kobiliūno nuolatinis prašymas ir Tarybos nutarimas pri-

vertė mane pasiaukoti ir tai tik su sąlyga laikinai, iki surasiu sau tinkamą pavaduotoją. Tai pažymėta ir mano paskyrimo rašte, kurį tebeturiu ir kurį, reikalui esant, galėsiu patiekti.

Rinktinės išvaikymas dar labiau suerzino Lietuvos visuomenę, o ypač buvusių politinių partijų likučius, sulindusius į taip vadinamąją "rezistenciją". Tapus man mobilizacijos štabo viršininku, tuoj pasipylė tūkstančiai proklamacijų, raginančių jaunus vyrus neklausyti pulk. Bironto, kariuomenės nestoti, slapstytis miškuose. Gir-di, bolševikai Lietuvoje ilgai nepasiliksia, o jei pasiliksia ilgėsnį laiką, respektuos Lietuvos įstatymus. Kai Dievas ką nors nori nubausti, atima jam protą. Tas pats atsitiko ir su proklamacijų rašėjais. Jie varė savo pragaištingą darbą iki to laiko, kol buvo paimtas Kaunas ir užgrobtą visa Lietuva ir kol atėję bolševikai pradėjo jiems taikyti genocidą. Kaltinti mane, kad tokiu metu, kai raudonasis slibinas išsižiojęs ruošėsi praryti ne tik Lietuvą, bet ir visą Europą, o gal ir visą pasaulį, noru nuverstį pulk. Urboną ir užgrobti jo "augštą" vietą, yra juokinga. Atvaizduoti mane kažkokių intrigantu, žūtbūt norinčiu atsistoti Rinktinės priešakyje, yra nieko neparemta difamacija.

(Pabaiga)

APIE ORO KARĄ KORĖJOJE

Vienas žymiausių JAV sprausminių lėktuvų eros pilotas, pulk. Francis S. Gabreski, AIR FORCE žurnalo skaitytojams patiektame klausimų formoje straipsnyje pasakoja apie oro karo perspektyvas Korėjos fronte. KARIO redakcija, pasinaudodama AIR FORCE žurnalo leidimu ir mūsų skaitytojams perduoda mintis suglausto straipsnio formoje.

Jau II-jo pasaulinio karo metu pulk. Gabreski buvo žymus 8-sios Aviacijos grupės pilotas, nušovęs 31 priešų lėktuvą. Korėjos oro kautynėse jis įsigijo "oro tūzo" vardą už nušovimą 6,5 MIGų virš šiaurinės Korėjos. Tik keletas aviacijos lakūnų turi sprausminių lėktuvų eros "tūzo" titulą. Ir pulk. Gabreski patyrimas kalba už save, tad jo mintys yra vertos dėmesio.

Redakcija

Šiuo metu, pasakoja Gabreski kol komunistai neatpalaidavo visų savo oro jėgų Korėjos fronte, amerikiniai F-86 su patyrusiomis igrūlomis, lengvai susidoroja su rusiškojo tipo MIGais. Tačiau, nors ir daugiau komunistų lėktuvų būtų atpalaiduota Korėjos frontui, vis tiek geriau pasirengę JAV pilotai valdytų oro erdvę virš Korėjos padingės.

Komunistai, stengdamiesi paruošti kuo daugiau sprausminių lėktuvų pilotų, juos atsiūncia į taip vadinamąją MIG Aleją, virš Yalu upės, kuri yra lyk karo piloto pratybų ir egzaminų erdvė. Komunistai siūnia žymias lėktuvų formacijas. Naujokai pradžioje stengiasi tik stebėti Sabre skraidančias grandis. Kiek pasižvalgę, jie tuoj dumia į neličiamąją šventovę Mandžurijoje, anapus Yalu tekės. Ir taip jie lavinasi keletą dienų, kol išdrįsta įsivelti į kautynes su Sabre jėgomis. Ir šiose treniravimosi laikotarpyje F-86 lėktuvus valdą pilotai stengiasi sunaikinti kuo daugiausia MIGų. Taigi šiuo laikotarpiu raudonieji daugiausia ir nustoja savo lėktuvų. Aišku, jei komunistai leistų į kovas vien tik patyrusius savo lakūnus, ir amerikiečių nuostoliai būtų žymiai aukštesni.

Nėra abejonės, jog rusiškųjų lėktuvų panaudojimas Korėjos fronte reikalauja, kad didžioji dalis žemės techniškojo personalo ir dalis rusų pilotų būtų užimti prie visos šios operacijos. Prileistina, kad ir pilotai instruktoriai yra taip pat rusai, tačiau šio fakto niekada nepatvirtino mūsų oficialūs šaltiniai.

Lyginant F-86 ir MIG-15 lėktuvus negalima tvirtinti, kad MIG yra geresnė kovos mašina už F-86. Priešingai, man teko matyti išskiriant MIGus ore, bet niekada tokio reiškinio nėra pastebėta su F-86 lėktuvu. Šiuo metu yra pastebėta, kad kautynėse rusai naudoja šiek tiek pagerintą MIGą, kuris

taip greitai neišlaksto į savo sudėtinės dalis, kaip pirmieji tipai. Šis pagerintasis MIGas net geriau kykla į viršų už savo pirmąją. Galimas dalykas, kad šio jaunesniojo MIG brolio yra stipresnis motoras.

Pagal dabar gautas politines direktyvas UN pilotams draudžiama persekioti priešų už Yalu upės ar pulti ten esančias jų bazes. Tačiau nėra abejonės, kad šiuos suvaržymus atpalaidavus vaisiai būtų efektyvesni ir ne tiek nuostolingi UN jėgoms, o ypač jų naikintojams-bombonešiams. Šie lėktuvai būdami daug lėtesni už F-86 turi pakelti žymius žmonių ir medžiagų nuostolius. Šiuos bombonešius-naikintojus puola ir priešlėktuviniai pabūklai ir rusiškieji MIGai.

Naujai atvykusieji iš JAV papildymai, kurie yra tinkamai baigę mokymą, greitai apsipranta su MIG Alejos sąlygomis. Tačiau didžiausia kliūtis geriausiam pilotui yra 45.000 pėdų aukštis, kuriame normaliai vyksta atkakliausios oro kautynės. Reikia atsiminti, kad virš 35.000 pėdų aukščio oras jau žymiai retėja, kas atsiliepia į žmogaus veiksmus.

Jeigu palyginti II-jo pasaulinio karo Luftwaffe's lakūnus ir tai, ką dabar pastebėjau Korėjos oro erdvėje, negalėčiau padaryti išvadą, jog komunistai būtų pasirengę narsiai mirti, kaip kad buvo pasiryžę vokiečiai, — pasakoja savo įspūdžius plk. Gabreski.

Sulietuvino A. B.

ORINIO SUSISIEKIMO NAUJIENOS

Viršija Pullman'ą

Praėjusiais metais pirmą kartą Amerikos istorijoje vietinio orinio susisiekinimo linijos nuskrido daugiau mylių, negu nuvažiavo Pullman vagonai geležinkeliais. Taip, 800 lėktuvų sukorė 10.5 bilijonų keleivinių mylių, o 10.2 bilijonų mylių geležinkeliais pravažiavo

6,688 keleiviniai ir miegamieji vagonai su garvežiais.

Amerika turi pusę pasaulio oro linijų

Oficialiosios pasaulio orinio susiekinimo linijos, be Kinijos ir Sov. Rusijos, per metus nuskranda apie 1,000,000,000 mylių. Iš šio skaičiaus Amerikai tenka apie 48% visos tarptautinės distancijos.

Sovietų AEROFLOT, vienintelė valstybinė orinio susiekinimo bendrovė, kas savaitę praskrenda 1,700,000 mylių, viršydama bet kurią atskirą privačią bendrovę. Visos JAV oro linijos kas savaitę sukarina apie 10,000,000 mylių.

Platus helikopterio panaudojimas

Vos prieš dešimtmetį įsigijęs pilietines teises helikopteriš užkariauja vis platesnę sau darbo dirvą. Jis saugoja augštojo įtempimo laidus aukštuose Sierros kalnuose, patruluoja virš kalnuotų miškų Montanoje, Wyominge, Idaho ir Utah, saugodamas miškus nuo gaisrų. Kai pasirodo nušalimo pavojus apelsinų miškeliams, jie skraido virš jų, sklaidydami orą, o kai drėgmė ir karšta saulė grąsina vyšnių sodams, tada atvykę helikopteriai barsto drėgmę sugeriančius miltelius.

Nuolatiniai oro keleiviai

Šiuo metu, vykdami į zoologijos sodus, nuolat keliauja lėktuvais: drambliai, gyvatės ir beždžionės; o į stalą — vėžiai. Neatskiriami keleiviai oru yra: lenktynių arkliai, tik išsiritę viščiukai, tik gimę verseliai.

JAV — svarbiausias lėktuvų gamintojas

Iš dešimties pasaulio erdves raižančių lėktuvų, aštuoni yra pagaminti Amerikoje. Didž. Britanija yra II-sis producentas, kurios 13% lėktuvų skraido pasaulio orinio susiekinimo linijose.

AIR FORCE, Rugs.

MIELI BENDRADARBAI!

Praėjo vasaros karščiai. Seka rugsėjis, spalio, lapkritis — mėnesiai, kurie lietuvių tautai praeityje buvo savo įvykiais reikšmingi. KARY privalome tuos įvykius atitinkamai paminėti. Būkite malonūs, Mielieji Bendradarbiai, paskirti kelias valandas KARIUI, kad jis čia minėtųs mėnesiais išeitų aktualus ir įdomus.

Straipsnius prašome siųsti redakcijai šiuo adresu: K A R Y S, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

K A R Y S

MŪSŲ ŽUVUSIEJI IR MIRUSIEJI

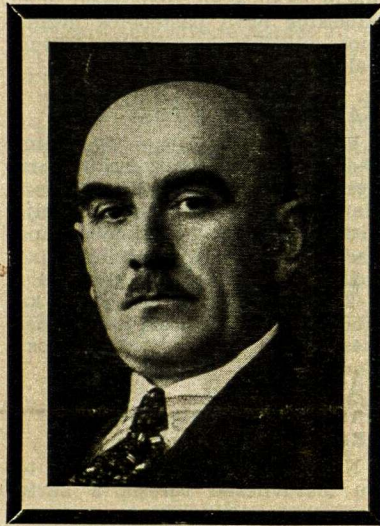
A. A. PULKININKAS VLADAS REKLAITIS

Balandžio 4 dieną Chicagoje darbovietėje širdies liga mirė Vladas Reklaitis, Lietuvos kariuomenės Pulkininkas, širvintų kautynių didvyris. Tai skaudi ir visai netikėta žinia visai lietuviškai visuomenei ir ypač kovų dėl Lietuvos laisvės dalyviams.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Alytaus apskrityje ir valsčiuje, 1888 m. sausio 18 dieną. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje. 1910 metais buvo pašauktas rusų karinėn tarnybon, kurią atlikdamas baigė Karo Mokyklą. 1911 metais buvo pakeltas į atsargos karininko laipsnį ir paleistas į atsargą. Išėjęs į atsargą, vertėsi vaistininko praktika — buvo provizoriaus padėjėjas. Kai 1914 metais kilo pasaulinis karas, jis buvo mobilizuotas ir paskirtas į veikiančią armiją vakarų frontan. Tarnavo pėstininkuose. Beveik ištisus tris metus praleido prieš vokiečius fronte. Daug pergyveno, buvo tris kartus sužeistas ir du kartus kontūzintas. Už pasižymėjimą kovose bei gerą tarnybą buvo apdovanotas karo ordiniais ir gavo pagyrimų. Jo rusų karo tarnybos dokumentuose yra įsakmiai pabrėžtos šios ypatybės: "Štabo kapitonas Reklaitis yra drąsus, sumanus, išsilavinęs ir savarankiškas". Tarnybą rusų armijoje Vladas Reklaitis atlikinėjo sąžiningai, bet jam, kaip lietuviui-katalikui ir atsižymėjimai, geras pareigų atlikimas negelbėjo avansavimui. Jo savarankiškas kartojama net kelis kartus tame pačiame dokumente. Ncra ir geras, bet visgi nemėgiamas. Tokią laimę turėjo lietuviai senoje caristinėje Rusijoje.

Kilus Rusijoje revoliucijai ir senąją armiją demobilizavus, a. a. Vladas Reklaitis 1918 metais sugrįžo į Lietuvą. Jis laukė beauštančios aušros, Lietuvos kariuomenės kūrimosi. Besiorganizuojant pirmiesiems Lietuvos pulkams, organizacinis darbas buvo vienas iš svarbiausių. Jis stoja į 1 pėst. pulką Alytuje 1918 m. sausio 28 dieną. Vladas Reklaitis buvo sutiktas su džiangsmu, ištiestomis rankomis, nes per ilgą karo tarnybos laiką įgijo nemaža patyrimo fronte, ūkio tarnyboje ir formavime naujų smulkių dalinių. Jam buvo pavesta praveisti naujokų šaukimą Marijampolės, Seinų ir Alytaus apskrityse. Tai buvo pirmas naujokų šaukimas, arba mobilizacija, naujon Lietuvos kariuomenėn. Šį darbą su silpnu ir neprityrusiu kadru a. a. Vladas Reklaitis at-

liko puikiai. Atlikus pirmuosius naujokų šaukimus, liepos 1 dieną tapo paskirtas šakių miesto ir apskrities komendantu, tačiau neilgam. Aplinkybės reikalavo stiprinti armiją, ypač kovos dalinius, nes buvo jaučiama, kad gali tekti stipriai kovoti. Vladas Reklaitis 1920 m. vasario 14 dieną paskiriamas į 7 pėst. pulką 3-čio batalijono vadu. Netrukus jis buvo pa-

skirtas pulko vado padėjėju ir laikinai buvo jam pavesta vadovauti 7-jam pėst. pulkui. Jam vadovaujant pulkui, vyko garsiosios kautynės ties širvintais, kur sėkmingai vadovavo. Už sumanų vadovavimą šioms kautynėms jis buvo apdovanotas Vyties Kryžiumi ir pakeltas į pulkininko-leitenanto laipsnį. Kovoms dėl Lietuvos laisvės pasibaigus, a. a. Vladas Reklaitis 1921 m. kovo 2 d. buvo paskirtas 5 pėst. pulko vadu. Šiose pareigose jis išbuvo gan ilgą laiką. Pulkui stovint vietoje ramiose sąlygose jis labai gerai tvarkė pulko mokyimą ir ūkį. Ne kartą gavo iš karinės vadovybės pagyrimų ir dovanų. Apie jį kaip kariškį ir vadą štai kaip atsiliepė gen. Velykis, jo tiesioginis viršininkas — divizijos vadas: "Pavestą jam darbą atlieka pavyzdingai. Narus, su didele iniciatyva, sumanus, išsilavinęs, turi didelį karo gyvenimo patyrimą. Karininkus laiko savo įtaikoje. Įdomaujasi karo mokslu. Didelis lietuvis, patrijotas. Politika inte-

resuojasi maža, tik tiek, kiek liečia jo karinę tarnybą."

1929 m. kovo 1 d. jis pats pasiprašo paleidžiamas į atsargą. Atsargon išėjo pulkininko laipsnyje su teise dėvėti karinę uniformą. Apsigyveno savo ūkyje Panevėžio apskrityje. Tačiau neilgai jam teko ilsėtis. Darbštūs ir energingi žmonės ieškomi, ir jis buvo surastas. Jis buvo išrinktas Ukmergės miesto burmistru, kuriose pareigose išbuvo beveik 10 metų, iki bolševikų okupacijos. Fronte jis buvo geras vadas, būdamas burmistru — buvo geras miesto šeimninkas. Jam esant burmistru, miesto vaizdas keitėsi. Jis rūpinosi miesto gyventojų reikalais. Ūkiniai ir švietimo reikalai buvo pirmaeiliai. Ukmergė yra vienas iš seniausių Lietuvos miestų, tačiau po rusų šeimninkavimo buvo viskas apleista. Teko daug dirbti. Gyventojų patogumui buvo įvestas vandentiekis ir kanalizacija. Sutvarkytas gatvių apšvietimas, kai kurios gatvės iš pagrindų atremontuotos, išgrįstos. Buvo pastatytos 3 pradžios mokyklos. Jam prašant, vyriausybė Ukmergėje pastatė amatų mokyklą. Miesto gyventojai buvo patenkinti jo darbštumu ir kūrybiniu darbu.

Taip dirbo lietuvis Lietuvai, savo Tėvynei. Atėjo gobšus, žiaurus prišas, a. a. pulk. Reklaitį pašalinu iš burmistro pareigų; pašalinu 1940 m. liepos 11-12 d. naktį pasodino į kalėjimą. Kalėjime išbuvo iki bolševikų karo su vokiečiais pradžios, beveik metus laiko. Išėjo iš kalėjimo, bet šeimos nerado. Tai skaudus smūgis, didis širdies skausmas. Jo šeima, žmoną su dviem dukrelėm, okupantai ištrėmė į Sibirą. Tačiau senas kovotojas nepalūžo ir dirbo toliau.

Toks trumpai suglaudus atrodo a. a. pulk. Vlados Reklaitio gyvenimo kelias. Tai darbo, kovos ir kančios kelias. Kanauninkas Petraitis laidotuvių metu per pamokslą pasakė šiuos reikšmingus žodžius: "Pavargai, Vladislavai, sunkiame darbe dėl savo tėvynės." Tai šventa tiesa, jis pavargo, bet nepalūžo, niekuomet nesisikundė ir paguodos nieškojo savo sunkiame gyvenimo kelyje.

Likime Lietuvos sūnų
Nebeieškok šviesių dienų —
Vargai ir ašaros jų dienas.

Taip yra pasakyta mūsų Tautos dainiaus Maironio. Tai trumpa, ryški lietuvių gyvenimo charakteristika.

A. a. Vl. Reklaitiui tebūna lengva ši svetima svetinga žemė.

KAZYS ALIŠAUSKAS

KARINĖS IR KITOKIOS ŽINIOS

SARVAI IS NYLON MEDZIAGOS

Ne tiek JAV I-sios divizijos kariai buvo drąsūs per paskutinius mėnesius Korėjoje, kiek jiems padėjo naujasis "kūno šarvas". Ir komunistinių sviedinių skeveldros bei šautuvų kulipkos nebuvo taip pavojingos, kaip ankstybesniais mėnesiais. Net ir Marinių lėktuvų pilotai, vykda prie fronto linijų pažemėje savo uždavinius, dėvi šias 7 svarų iš specialios medžiagos gamintas liemenes. Paskutiniu laiku šis marinių šarvas, ištobulintas NAVY Medicinos ir Operacijų Skyriaus, gavo aukštą įvertinimą: JAV armija savo vyrams Korėjoje užsakė 25,000 šarvinių liemenių.

Armija jau seniai bando ir bandys savąsias liemenes, suprojektuotas Armijos vadovybės. Esą šios liemenės jau išgelbėję 77 gyvybes, bet jų kaina yra 110.000, palyginus su marinių 45 doleriais, ir vienu svaru sunkesnė už marinių liemenę.

Aišku, kad liemenė negali apsaugoti nuo tiesioginių didelių greičiu šaudančių ginklų pataikymų ir yra pritaikyta apginti nuo skeveldrų, kurios karius dažnai sunkiai sužeidžia. Štai ką apie naują šarvą sako Marinių Medicinos įstaiga:

1) sulauko apytikriai apie 65% visų tipų sviedinių, apie 75% skeveldrų ir apie 25% mažųjų ginklų ugnes kulipkas,

2) sumažino kūno sužeidimus nuo 60-70% ir

3) sumažino žaizdų gilumą nuo 25-35%.

Vienas karys, dėvįs šią liemenę, kad apsaugotų savo draugus, krito ant komunistų numestos granatos. Sprogimas jį išmetė į orą, jo liemenės išviršiniuose sluoksnuose prakirto 3 colių didumo skylę, sulankstė jo asmens skardinį numerį ir narsuolį apglušino iki sąmonės netekimo, bet nė kiek nesužeidė.

TECHNIKOS PAZANGA

Naujausieji techniškieji patobulinimai sprausminiuose lėktuvuose sumažino startavimo įrankių svorį per paskutinius 6-rius metus iš 37 svarų į 7 svarus.

NE TAIP GREITAI PROTAUJA

Didžiai išgarsinti prieš keletą metų naujieji Armijos priešlėktuviniai pabūklai "Skysweeper—Dangaus valytojai" nepateisina į juos dėtųjų vilčių. Toks pabūklas su įmontuotomis jame "radaro sme-

genimis" kainuojąs \$275,000.00 kiekvienas. Buvo galvojama, kad turėjęs atskirti prieš lėktuvą nuo savo ir nešaudyti, kad ir nutaikytas, į savuosius. Visa nelaimė, jog jie negali nutaikyti į 700 mylių greičiu skrendančius lėktuvus, o šauda kaip į priešą, taip ir į savuosius lėktuvus.

REAKCIJOS LAIKAS

Grinės apsaugos vadovybė praneša, kad tautinės apsaugos lėktuvų kontrolės ir išpėjimo vadovybės smegenys pradėjo veikti po 47 minučių, kai š. m. balandžio mėn. Aliaskoje buvo pastebėtos nežinomos aukštai skrendančių lėktuvų paliekamos danguje juostos.

KAM TOS RAKIETOS?

Vokiečių Rakietų Tyrinėjimo D-jos veikla kelianti britams rūpestį. Neseniai prie Hesperbusch, šiaurės Vokietijoje, to draugijos pirmininkas Albert Pullenberg, padedamas vokiečių mokslininkų ir inžinierių, kurie dirbo prie V-1 ir V-2 rakietų, išbandė naują tipą, kuriu per valandą bus galima permesti pašto siuntas iš Vokietijos į New Yorką.

NAUJO LĒKTUVNEŠIO PRANAŠUMAS

Naujieji Karo Laivyno 60,000 tonų lėktuvnešiai turės 3 kartus daugiau talpumo lėktuvų degalams paimti, negu dabartiniai didžiausieji šios klasės laivai. Juose taip pat bus gana vietos atominėms bomboms vežti.

PAIKOS PAGYROS

Maskva turi dangoraižį. Ir nebetkokį: dvidešimt septynių aukštų, su šaldymo aparatūra kambariuose ir su Stalino paveikslais ant sienų. Jame bus įkurdintos įstaigos. To bolševikinio stebuklo teikiama malonumais džiaugsis ne liaudis, bet biurokratai.

Tas naujas, kaip skelbiama, socializmo laimėjimas, tačiau yra gryniausia kapitalizmo kopija. Jis panašus į 1913 metais New Yorke pastatytą Woolworth dangoraižį. Tik dvigubai žemesnis už pastarąjį ir ne toks puošnus.

To New Yorke-esančio dangoraižio trisdešimtmė aukšte, tarp kitko, randasi ir Amerikos Lietuvių Informacijos Centras.

Nusikopijavę jau prieš keturiasdešimt metų pastatytą New Yorke

dangoraižį, bolševikai krykštuoja, kaip vaikai, ir meluoja, kaip bolševikai. Maskvos "Literaturnaja Gazieta" postringauja šitaip: "Ne kiti, o tik Sovietų inžinieriai galėjo taip vykusiai išspręsti pamatų pastatymą tokios daugybės aukštų pastatui. Ne kiti, o tik Sovietų inžinieriai galėjo suliedinti tokius milžiniškus metalo rėmus".

PADĒKIME BUVUSIAM KARIUI

Pagalbos prašo Algirdas Jusevičius, gim. 1923 m. Merkinėje. 1937-1940 metų bėgyje tarnavo D. L. K. Birutės pulke ir dirbo kaip mokinys-muzikantas. Lygiagrečiai mokėsi ir per "savišvietos" institutą išėjo 6-ųjų reform. gimnazijos klasių programą. Dabar gyvena Vokietijoje ir studijuoja Diepholzo muzikos mokykloje. Deja, nebeturėdamas pinigų, neįstengia studijų užbaigti ir laikyti reikalingus egzaminus. A. Jusevičiui reikalinga stipendija dviejų metų laikotarpiui, po 50 DM mėnesiui.

Galintieji jam padėti arba suorganizuoti pagalbą, prašomi rašyti: A. Jusevičius, Litauisches Lager, (23) Diepholz, Flugplatz, Germany.

DĒL ADRESŲ KEITIMO

KARIO skaitytojai yra pats judriausias bei aktyviausias elementas, todėl mums visiškai nėra nuostabu, kad toks palyginti didelis skaičius kas mėnesį pakeičia savo adresus. Blogiau yra tik su tais skaitytojais, kurie neskuba mums pranešti savo naujo adreso. Dėl to neulomo, išsiųstas žurnalas senu adresu arba nepasiekia adresato arba yra gražinamas. Abejais atvejais mums susidaro nenumatytos išlaidos: kai pakeliui žūva, vėliau atsiliepusiam skaitytojui privalome siūsti kitą egzempliorių, o kai grįžta — privalome jį išpirkti iš pašto. Jei tatai tik būtų vienas kitas atsitikimas, į tai galėtume nekreipti dėmesio, bet dabar gi tų atvejų per mėnesį pasitaiko dešimtimis, o per metus — šimtais. Ir taip jau būdami ekonominiuose sunkumuose, nuo šiol norime tas išlaidas perkelti tiesioginiams "kaltininkams", būtent — savo adresų keitėjams.

Mieli skaitytojai, būkite malonūs nuo šiol kuo skubiausiai mums informuoti apie adreso pakeitimą, visada nurodant savo senąjį adresą. Keičiant adresą, kiekvienas prašomas atsiųsti 25c. smulkiais pašto ženklais susidarantiems adreso keitimo išlaidoms padengti.

Visokiais atvejais rašyti tik šiuo vienu adresu: KARYS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

K A R Y S

ARTIMIAUSIEJI SOVIETŲ TIKSLAI

Rugpjūčio viduryje žinios iš Maskvos vyravo visuose Vakarų pasaulio spaudos puslapiuose. Re-tai kada iš Kremliaus vienu šūviu būta iššauta tiek naujienų, kurios atkreiptų dėmesį šiapus geležinės uždangos. Šios žinios eilės tvarka taip rikiavosi: 1) kiniečių delega-cijos Maskvon atvykimas, 2) taria-masis Politbiuro panaikinimas ir 3) devynioliktojo Kompartijos su-važiavimo sušaukimas Spalių Re-voliucijos proga, kuriame pagrin-dinę kalbą pasakys, gal jau parink-tasis Stalino įpėdinis, Georgij M. Malenkov'as.

Visoms šioms žinioms priduoti ypatingą reikšmę, paskutinėmis rugpjūčio dienomis Sovietai Vaka-rams iškėlė naują notą, reikalau-dami aptarti suvienytos Vokietijos taikos klausimus.

Įtakingasis NEWSWEEK, komen-tuodamas šiuos visus reiškinius, tuomet rašo: "Kaip taisyklė, durtuvų pagalba galima viską atlikti, tik... neįmanoma ant jų atsisėsti. Bet sovietai, atrodo, bando šią aksijo-mą sugriauti. Pagal žinovų nuomo-nę, naujieji Maskvos ėjimai šach-matų lentoje yra pasirengimas ne-ribotam laikui išplėsti šaltąjį karą. Tų pat asmenų samprotavimu, yra žymiai sumažėjęs visuotinojo karo pavojus, nes artimoje ateityje so-vietai nesiryš žengti šį lemtingąjį žingsnį. Tam esančios šios priežas-tys:

1. Sovietai sutikę su Vokietijos padalinimu. Atsakydami į Bonnos vyriausybės ginklavimąsi, jie pa-greitins jų kontroliuojamos Vokie-tijos militarizimą.

1. Nauji valymai satelituose ir žymi tų kraštų valstybinio aparato reorganizacija, pasireišskianti vietinių Maskvoje apmokytų paka-likų sodinimu į patikimųjų kėdes, rodo, kad Maskva pasiryžo šiuos kraštus galutinai įjungti į savo sis-temą, nenaudodama jų kaip atra-mos taškų kitiems kraštams užim-ti. Pastebėtina, kad ten nuo sienų nyksta Stalino paveikslai. O Vo-kietijos padalinimas yra toks esmi-nis, kad reikės eilės metų, kol ši skyrybų linija bus galutinai ištrin-ta.

3. Kompartijos suvažiavimo su-kvietimas spalių mėnesį esą reiškia, kad naujos kompartijos linijos nustatymas liūdiuja, jog sovietai ne-sirengia bėdos atvejams, bet sten-giasi iš esmės išvalyti ir patepti savo partijos vežimą, kad jis rie-

dėtų negirgždėdamas. Tuo būdu partija viduje būslanti sustiprin-ta".

Nenumatytas ir neužplanuotas karas

Žurnale toliau samprotaujama, kad būsiąs sustiprintas šaltasis ka-ras, panaudojant taip vadinamąją "taikos ofensyvą". Galimas daly-kas, kad įtampa bus palaikoma vi-suose frontuose. Europoje būsiąs išnaudojamas nepasitenkinimas, kurį iššaukia naujos ginklavimosi lenktynės, o Tolimuose Rytuose — Korėjoje ir Indokinijoje — būsian-ti kurstoma deganti karo ugnelė, pririšant tose srityse 500,000 JT vyrų Korėjos fronte ir apie 250,000 prancūzų karių Indokinijoje.

Tačiau sovietai bijo, kad Tol. Ry-tų konfliktas neišsuktų atominio JAV atsako, kuris jau nuo seniai viešai diskutuojamas ir reikalauja-ma, kad būtų bombarduojami tik-rieji širšynai.

Aišku, tai įtampai išlaikyti sovie-tai galį "užraugti" naujus nesuta-rimų židinius, bet visa nelaimė,

kad šioms "parako statinėms" su-randama vis mažiau vietų. Ir Va-karams dėl to nėra geriau, nes ne-turima progos atsilyginti. Tuo bū-du galis kilti toks konfliktas, kaip "neužplanuotas karas" ir tokiam atvejui galimybės ne mažėjančios, bet didėjančios.

Be to, Vakarų diplomatai ir ka-riniai planuotojai pradeda prisibi-joti, ar JAV atominės bombos baimės pranašumas jau bepradėdas nykti Kremliuje, kai jie vis daugiau prigamina šio ginklo atsargų ir jam panaudoti tolimojo skridimo bombonešių. Šią nuomonę sustipri-na tas faktas, kad Rytų Vokietijo-je jau pradėta statyti toki aerodro-mai, iš kurių galėtų pakilti šie nau-jieji bombonešiai, rašo "Newsweek".

Nėra abejonės, kad gerai informuoti sluogsniai geriau orientuo-jasi šioje tarptautinėje painiavoje, kurią jau seniai laikas būtų už-baigti. Mūsų gliui išitikinimu, tik žiauri operacija gali išgydyti gang-renuojantį pasaulio kūną, kuriam bacilas augina Kremlius.

A. B.

APIE TAUTĄ ŽUDIKĘ

(Atkelta iš 129 psl.)

Rusai ilgus amžius nuožmioje priespaudoje laikė daugybę tau-tų. Šias tautas rusai užkariavo per ištisus šimtmečius užtruku-sius žiaurius karus. Rusai, kaip matyt iš jų atstovų net dabar-tiniais laikais pasisakymų, yra suaugę su ta mintim, kad jie turi valdyti kitas tautas. Rusų argumentacija įsidėmėtina: kaip gi mes atsisakysim nuo Ukrai-nos, jei ten labai gerai dera kviečiai, kaip gi mes duosime laisvę Kaukazo tautoms, jei ten naftos šaltiniai. Tad rusai visados žvėriškai malšindavo tas tautas, kurios norėjo iš jų išsi-vaduoti.

O patys komunistai puikiai išnaudoja rusų tautos naciona-linius polinkius. Juk dabar per-rašinėjama Rusijos istorija ir mažųjų tautų užkariavimas aiš-kinamas ne kaip to tautų pa-vergimas, bet kaip toms tau-

toms kultūros ir civilizacijos suteikimas.

Lietuviai gerai atsimenta, ko-kiu pasididžiavimu rusai plūdo į Lietuvą pirmosios okupacijos metu. Tie apdriskę, išvarę, bet pilni agresijos rusų įgaliotiniai tiesiai į veidą lietuviams saky-davo: greit jūs čia visi kalbėsit rusiškai ir bus tik rusiškos mo-kyklos. Ir rusai nedarė jokių iliuzijų. Jie jautėsi kaip sve-timam užkariautam krašte. Vis-ką jie grobė ir skubiai gabeno į "matušką-Rusiją".

Caro laikų Rusijos imperija buvo pavirtus "tautų kalėjimu". Ar pasikeitė kas nors komuniz-mo laikais? Galima sakyti, nie-kas nepasikeitė. O jeigu dar pa-siliko lietuviškų mokyklų (rusų mokyklų skaičius Lietuvoje nuolat auga), tai jos tik tam pakiktos, kad gerčiau perteikti lietuviams marksizmą - leniniz-

MARGIEJI LAIŠKELIAI KARIUI

PAVYZDINGAS SUPRATINGUMAS

Jau įpusėjus šio numerio spaudos darbams, iš Lietuvos Pasiuntinybės prie Švento Sosto gautas šio turinio laiškas:

"P. Ministerio S. Girdvainio pavedimu turiu garbės prisiūsti Tamsoms čia pridėdamus 5 dol. už KARIO prenumeratą 1952 metams.

Džiaugiuosi galėdamas šia proga palinkėti KARIUI visokeriopos sek-

mą. Savo krašte lietuvis nebe šeimininkas. Jei palikti keli pardsavėliai - pareigūnai lietuviai, tai tik dėl svieto akių. Bet ir juos iš užkulisio valdo atsiūsti rusai.

Tad lietuvis, gerai pažindamas rusus, skiria visą rusų tautą į dvi dalis. Viena jos dalis beabejo kenčia greta kitų tautų nuo komunizmo, bet antroji dalis, ir tai nemaža, tebėra tikrai, anot kardinolo Spellmano, tauta-žudike. Pirmoji dalis yra sąjungininkė kovoje su komunizmu, o antroji jos dalis mato savo pašaukimą eiti per tautų lavonus ir skinti kelią pasaulinei revoliucijai.

Visa rusų tauta (ar jos dalys) turi užmiršti, kad įgijo kažką teisę valdyti anais laikais užkariautas tautas. Gal nė viena tauta tiek daug nenukentėjo nuo rusų, kaip mes lietuviai. Mūsų tautos pažanga per lietuvių slopinimą, tame tarpe per spaudos uždraudimą, buvo sulaukta pačiu jautriausiuoju metu ilgam laikotarpiui. Todėl mes lietuviai ir esame jautrūs, kai prasideda kalba apie rusų tautos agresijos sulaužymą. Ne tik reikia komunizmą sunaikinti, bet būtina ir visą rusų tautą atpratinti nuo noro kitas tautas pavergti.

Jonas Sakalauskas

mės ir išreikšti viltį, kad, likdamas toks pat patrauklus kaip dabar, jis ilgus metus nesustos ejęs.

Su tikra pagarba

(pas.) S. Lozoraitis, jr.

Pasiuntinybės Sekretorius.

Roma, 1952 m. rugsėjo mėn. 4 d."

Šį puikų gestą mes laikome pavyzdingu supratingumu. Įvairiose šalyse esančioms Lietuvos Atstovybėms ir Konsulatams atsisteigusį KARIJ mes siuntinėjame ex officio, t. y. neskaičiuodami, kad šios įstaigos irgi už gaunamą žurnalą privalo atsisteisti. Užtat šis gestas, parodąs net Lietuvos Pasiuntinybių susirūpinimą KARIO, to nepriklausomos Lietuvos simbolio, egzistavimu, mus ypač padrašina kovoti už jo gyvasties išlaikymą. Būdami didžiai dėkingi Lietuvos Pasiuntinybės prie Švento Sosto personalui už šiuo būdu suteiktą paramą, tikimės to pat susilaukti ir iš kitų lietuviškų įstaigų.

—o—

Mielas KARY!

Susidariusiems finansiniams sunkumams nugalėti siunčiu 5 dol. Linkiu, visus sunkumus nugalėjęs, ir toliau mus nuolat lankyti ir nešti Tėvynės mellės žibintą mums svetur išblaškytiems.

Su geriausiais linkėjimais KARIUI

L. Remeikienė

Kanada, Sudbury, 1952. VIII. 30.

—o—

Gerb. Redaktoriau!

Sužinojęs esant KARIJ sunkioje padėtyje, siunčiu Jums už II-į pusmetį 2 dol. prenumeratos mokestį, už 1 dol. prašau atsiūsti knygą MEDINIS ARKLYS, o likusius 2 dol. skiriu kaip auką. Viso siunčiu 5 dol.

Linkiu pasiryžimo ir ištvermės nugalėti visus sunkumus. Iki malonaus pasimatymo Lietuvoje!

Su pagarba

P. Polgrimas

Kanada, St. Catherines,
1952. VIII. 30.

Karys privalo gyventi!

Tatai įrodo supratingųjų KARIO skaitytojų aktyvumas, pasireiškęs net kolektyvinių aukų organizavimu. Štai mūsų bičiulis kanadietis J. Vėniauskas iš St. Catharines, remdamasis KARIO Nr. 4 paskelbtu į skaitytojus atsišaukimu, paruošė aukų lapą ir pagal jį surinko 33 dolerius. Aukų lape yra 28 asmens, teisingai supratę KARIO sunkią ekonominę padėtį. Po 2 dol. aukojo: J. Alonderis, V. Satkevičius, J. Satkevičius, I. Šajauka, J. Šarapnickas, St. Šetkus ir J. Vyšniauskas; po 1 dol. aukojo: K. Bukys, A. Dauginaitė, P. Dauginas, K. Galdikas, J. Gillūnas, J. Grigas, K. Jonušas, St. Kutka, B. Ivanauskas, J. Markušis, A. Orokauskienė, V. Paviličius, A. Satkevičius, M. Sorius, A. Šetikas, P. Šukys ir St. Vaitkus.

Atsiuntė aukų ir pavieniai asmenys. Tokiu būdu šį kartą galime paskelbti sekantį aukotojų sąrašą:

J. Vyšniauskas iš Kanados, kaip aukų rinkimo iniciatorius ... \$33.00.

L. Remeikienė iš Kanados \$5.00.

J. Krutulis iš Kanados ... \$2.00.

P. Matekūnas iš Brooklyno \$2.00.

P. Polgrimas iš Kanados ... \$2.00.

J. Volodkevičius iš Brooklyn \$15.00.

Visiems aukojusiems nuoširdžiausia mūsų padėka. Su praeitame numeryje ir čia paskelbtaisiais jau susidaro gražus būrys KARIO Bičiulių, kurie patys pirmieji konkrečiai įrodo, kad KARYS, kaip P. Matekūnas 4 nr. tilpusiame laiške teisingai teigė, yra mūsų visų kovos organas už Tėvynės Lietuvos laisvę.

Deja, šalia talpinami laišakai ir skelbiamos aukotojų pavardės rodo, jog supratingumu kol kas pasižymi toliau gyveną KARIO skaitytojai, bet ne amerikiečiai, nors iš-tremtojo KARIO išėties taškas yra šioje šalyje. Tikimės, kad po praėjusių vasaros karščių sukurs ir šios šalies tautiečiai ir įrodys, jog KARIO gyvybės išlaikymas jiems taip pat nemažiau rūpi, kaip, pavyzdžiui, kanadiečiams.

Neužsimokėjusieji prenumeratori maloniai prašomi kuo skubiau atsilyginti.

Rėmėjams dėkingas

K A R Y S
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Mielas KARY!

Atjaušdamas tavo sunkią padėtį, siunčiu 2 dol. ir prašau mane lankyti toliau.

K. Kielius

Chicago, 1952. VIII. 16.

ĮSPŪDŽIAI PAMAČIUS BOLŠEVIKUS

Buvo 1919 metų žiemos pabaiga ar pavasario pradžia — tiksliai datos nebeprisimenu. Pranešta mūsų būriui, kad tuojau bus paskiriama keletas karių, kurie vyks į Jonavą, sutikti iš Ukmergės atgabenamų bolševikų belaisvių. Būryje nemažas sujūdimas, nes kiekvienas, nors tuo būdu norėtų pamatyti savo tiesioginį priešą, su kuriuo dabar vedama žūtbutinė kova. Kadangi jau du mūsų eskadrono būriai yra išvykę į frontą ties Jėznu ir Žiezmariais, tai vietoje nedaug karių tėra likusių; be to, jie yra nuolat užimti įvairiomis Kauno miesto sargybos ir naktinės tvarkos palaikymu pačiame mieste ir jo priemiesčiuose. Tat parenkama tik keletas raitininkų ir įsakoma tuojau paruošti arkliaus. Laimingųjų skaičių patenku ir aš. Tačiau paskutiniu metu momentu pranešama, kad vykstame traukiniu — greitesnė, neva, būsianti kelionė, nes belaisviams palydovai tučtuojau reikalingi. Greitosiomis pasiruošę, vadovaujami vieno puskarininkio, išvykstame į geležinkelio stotį. Tuojau sėdome į traukinį ir važiuojame Jonavos link.

Pasiekę Jonavos geležinkelio stotį, jau randame atvykusius rusų belaisvius. Atrodo jų pilna stotis ir visas apylinkės rajonas. Mūsų karieivių matosi vos keliolika, kurių tarpe dar maišosi keletas vokiečių, atvykusių drauge iš Ukmergės. Tuojau buvome įjungti į darbą: vieni mūsų buvo pastatyti sargybose, o kiti palaikėme vidaus tvarką ir drausmę. Pradžioje jautėmės savotiškai — mūsų mažuma, o jų, tiesiog, šimtai. Gal ne vienas pagalvojo, kad jie labai lengvai galėtų mus visus nuginkluoti. Juk ką tai reiškia turimi mūsų paprasčiausi šautuvėliai, prieš tokią žmonių masę? Man atrodė, kad proporcija galėjo būti 1:20.

Šiaip taip juos sutvarkius, pradėjome lūkuriuoti atvykstančio iš Kauno specialaus jiems skiriamo traukinio. Atsimenant anų laikų susisiekimo priemones ir pačią jo tvarką, nei kiek nenuostabu, kad praėina viena valanda, praėina kita — traukinio vis nesimato. Belaisviai gi nerimauja ir prašo valgyti.

Kiek anksčiau keletas mūsų karieivių buvo pasiūsti į kaimus, parinkti jiems maisto, tačiau vis dar negrįžta. Stoties kieme vokiečiai išstatė vieną kulkosvėdį, kad sudarytų belaisviams "ramesnę" nuotaiką. Patys gi belaisviai atrodė gana liūdnotai ir savotiškai. Nors ir

mūsų karių apranga dar nebuvo vienoda ir labai žavėjanti, tačiau belaisvių — ji buvo visai keistoka ir gal net juokinga: vieni dėvėjo aulinčius batus, kiti pusbačius, tretį kokiomis tai šliurėmis apauti; buvo net ir tokių, kurių viena koja apauta batu, o kita pusbačiu. Tačiau skaniausio juoko mums sudarė jų kepurės, prie kurių nei kaip negalėjo įprasti mūsų akys: vieni dėvėjo žiemes — veltines, kiti vasarines, dar caristinių laikų liekanas, tretį buvo užsimovę visai civiles, matyt mūsų žmonių "paskolintas." Prie kiekvienos jų spinduliavo įvairaus kalibro raudonos žvaigždės, kurios sudarė mums ypač biaurų vaizdą ir kėlė pasišlykštėjimą. Oras tuomet buvo gana vėsokas, o jie milinių visi neturėjo, tat kiti jautėsi nevisai ramiai — daužė rankas į šonus ir kojomis trypė žemę, tarytum norėdami šokti savo tautinį kazonų šokį. Žiūrėdami į visą tą jų elgesį ir aprangą, tikrai skaniai šaipėmės savo širdyse ir buvome patenkinti, kad nesame jų vietoje.

Dauguma atrodė jauni vyrukai ir fiziškai nebuvo suvargę. Juk po Lietuvą jie bastosi ir plėšikauja jau keli mėnesiai, taigi gerokai galėjo atsigaivinti ir pasisotinti. Tačiau keletas jų karininkų atrodė visai padoriai apsirėngę ir išdidžiai vaikščiojo po geležinkelio stotį.

Pašaukę mane būrio viršininkas pasakė, kad surasčiau prie stoties gyventoją, kurs paruoštų dviems belaisviams karininkams maisto. Suradęs vieną tokią moterėlę, pranešiau savo viršininkui. Kadangi laisvai kalbėjau rusiškai, tai mane paskyrė būti jų palydovu ir nurodė, kaip su jais turiu elgtis. Į surastą namelį nuėjome drauge su savo viršininku, tačiau mane paliko sargyboje prie jų vieną ir dar kartą priminė, kad jų vieny niekur nepaleisčiau. Stalas buvo gausiai apkrautas įvairiais kaimiškais valgiais, nes už viską žadėjo patys belaisviai gerai sumokėti. Jie gi, pamatę taip vašingai paruoštą stalą, be jokių ceremonijų sėdosi prie jo ir pradėjo tuojau viską tuštinti. Aš tik stebėjau visas jų manieras ir taip didelį apetitą, kurs ir manyje nei kiek nemažesnis buvo. Matomai jie buvo senosios rusų armijos karininkai ir gana inteligentiškai atrodė. Greičiausiai jie buvo mobilizuoti į bolševikų kariuomenę, o patys tokiais visai nebuvo. Toks bent man tuomet susidarė įspūdis. Nors iš anksto buvau įspėtas perdaug nesileisti

su jais į kalbas, bet vistik man tuomet buvo labai įdomu ką nors iš jų patirti. Iš to viso mūsų pokalbio tiek tik prisimenu, kad, tarp ko kito, jie manęs klausė, ar esu matęs daugiau rusų belaisvių karininkų. Aš, žinoma, "teigiama" patvirtinau, nors iki šiol jokio bolševikų kareivio, nei gyvo, nei mirusio, savo akimis nebuvau matęs. Dar prisimenu, jog jie manęs labai prašė parūpinti jiems rūkalų. Žadėjo net labai gausiai atlyginti. Kadangi pats tuomet visai nerūkiau, tai negalėjau įvertinti tų jų norų ir dėl mandagumo pažadėjau visą tai pranešti savo viršininkui, o širdyje visai ką kitą galvoju. Pasirodo, kad jie savų rusikų, pinigų turėjo gana gausiai, nes už viską šeiminiškai pasiūlė gana didelę sumą. Šeiminiškai gi raukėsi ir visai nenorėjo jų imti. Tačiau aš jų patikinau, kad mūsų valdžia juos pakeis į dabar krašte kursuojančią valiutą, ir ji visai nebus nuskrįausta, o priešingai — gerokai praturtės. Širdyje gi labai abejoju, ar tie mano jai daromi pažadai galės būti realūs. Kitos gi išeities man nebuvo — reikėjo moteriškai nors morališkai paguosti; savo pinigų aš neturėjau ir negalėjau jai už tai atlyginti, o išeitį vis dėlto reikėjo surasti.

Grįžę į stotį, jau radome atgabentą iš kaimų belaisviams maistą. Tiesiog reikėjo stebuklo pilnai pasotinti tokią žmonių minią! Labai abejoju, ar visiems belaisviams galėjo pakliūti nors po vieną svarą duonos, kuri bematant "sutirpo." Rusų gi apetitas mums yra gerai žinomas, ypač dar belaisvių, kurie gal jau kelinta diena buvo nevalgę. Kitokių produktų mažai ir tesimatė, nes ir patys ūkininkai dar nebuvo taip gausiai maistu pertekę.

Nebeatsimenu gerai, kaip mes toliau juos tvarkėme, tik žinau, kad greit buvo pranešta, jog jau yra traukinys, kurs turi paimti belaisvius. Bematant viskas buvo sutvarkyta, ir mūsų būrelis buvo atleistas nuo tos įkrios pareigos, kurios vaizdas neišdilo man iki šios dienos.

St. Butkus

K A R Y S

Lietuvių laisvės viltis!

Skaitykime ir remkime jį!

ERIC WILLIAMS
THE WOODEN HORSE

Atsiliepiamai apie KARIO
išleistą knygą

*

“Autoriaus asmenišką patyrimą ir sunkūs išgyvenimai karo belaisvių stovyklose, Vokietijoje, nulėmė tai, kad knygoje MEDINIS ARKLYS pabėgimas iš belaisvių stovyklos yra aprašytas neturintį sau pavyzdžio vaizdngumu. Tikslūs apskaičiavimai, šaltumas ir drąsa lydėjo visą šį pabėgimo darbą ir žygi. Tuo metu, kai trys britai belaisviai neįsivaizduojamam sunkumui kasai tunelį, čia pat esant vokiečių sargybiniams, sekant šnipams, šunims ir akinančiai šviečiant prožektoriais, — mes visą laiką esame slegiami nepakeliamos nežinomybės jausmo...”

N. Y. HERALD TRIBUNE

*

“Tai viena nuostabiausių modernųjų laikų nuotykių apysakų”.

LONDON TIMES

*

“Tai pirmą kartą istorija apie žmogaus pasiryžimą ir dvasinę galią”.

Field Marshall

BERNARD MONTGOMERY

KNYGA IŠSIUNTINETA

Pirmasis šioje šalyje KARIO leidinys Eric Williams pergyvenimų knyga MEDINIS ARKLYS visiems ją užsisakiusiems — tiek pavieniems prenumeratoriams, tiek platintojams — jau išsiuntineta. Kas seniau užsisakęs, dar ligi šiol nebūtų gavęs, malonėkite rašyti tik šiuo vienu adresu: KARYS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Sįsdami prenumeratoriams paraginimus, pasiūlėme su specialia tik KARIO skaitytojams padaryta nuolaida įsigyti šią knygą. Ligi šiol tik mažuma ją tiesioginiai iš mūsų užsisakė. Šiuo kreipiamės į visus prenumeratorius paskubėti su užsakymais. Mes, kurie dirbame prie KARIO žurnalo, ir Jūs, kurie esate jo nuolatiniai skaitytojai, esame lyg viena šeima, tad būkite aktyvūs paremti mūsų gerą pastangas. Laukiame!

TAUPLYKITE PER PAŠTĄ. SAUGU IR PATOGU. MES APMOKAME PAŠTO IŠLAIDAS.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Philadelphia, Pa.

235 NORTH BROAD STREET
(Temporary Address)

New Building Under Construction
at 202-04 North Broad Street
STATEMENT OF CONDITION
AS OF DECEMBER 31, 1951

ASSETS

First Mortgage Loans	\$8,316,834
Improvement Loans	25,343
Loans on Savings Accounts	82,997
Federal Home Loan Bank Stock ..	175,000
Cash on Hand and in Banks	1,112,033
Office Building and Equipment ..	166,866
Parking Lot — 1415 Race Street ..	22,723
Deferred Charges and Other Assets	15,791
TOTAL	\$9,917,587

LIABILITIES

Members' Share Accounts	\$8,428,470
Advances —	
Federal Home Loan Bank	850,000
Loans in Process	55,431
Other Liabilities	10,311
Employees' Retirement Reserve ..	22,077
Other Specific Reserves	3,520
General Reserves .. \$295,500	547,778
Surplus	252,278
TOTAL	\$9,917,587

CHARLES S. CHELEDEN, President

ŠI LIETUVIŠKA ĮSTAIGA — SAUGIAUSIA VIETA JOSŲ INDELIAMS.

**SKELBIAMĖS
KARYJE!**

Niekuomet nevėlu išsirašyti daugelio mėgiamą iliustruotą KARIO žurnalą! Gausite ir pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — tautinės, krikščioniškos dvasios sparnuotas žodis, tai visų laikų lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo tikrasis veidrodis; tai mūsų tradicinis vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems mūsų kariams JAV armijoje! Žūtbutinės kovos akivaizdoje — šiandien visi esame Lietuvos laisvės kariai.

*Prenumerata (4 dol.) ar jos da-
lį kviečiame siųsti: KARYS, 680 Bush-
wick Ave., Brooklyn 21, N. Y.*

ATSIŪSTA PAMINETI

LIETUVA, politikos žurnalas. 1952 m. liepa-rugsėjis, nr. 1. Leidžia — Patariamoji Lietuvių Grupė bendradarbiaudama su Laisvosios Europos Komitetu. Kaina — 50c.

Žurnalas knygos formato, 96 puslapių. Šiame numeryje rašo: V. Sidzikauskas — Ties lietuviškomis problemomis, Dr. Agr. V. Manelis — Žemės valdymas išlaisvintoje Lietuvoje, Dr. J. Paplėnas — Lietuvos socialinės politikos bruožai, J. Lanskoronskis — Talkos ir karo prielaidos ir kiti.

AMERIKOS LIETUVIAI ROMANUOSE

SIRDIES RŪMAI — Tai nepaprastai naujas romanas, kuriame aprašoma viena Amerikos lietuvių šeima, ypač jų dukrelė, kuri vaikščioja su savo gydytoju širdies rūmuose... Knyga turi 450 puslapių, iliustruota, labai gražiai atspausdinta: kaina 4 doleriai.

ŠLIUPTARNIAI — pirmutinė tokia teisinga, atvira, įdomi ir stambi knyga (istorinis romanas) apie Amerikos lietuvių tautinį ir kultūrinį atgimimą, apie jų sunkumus, vargus, kančias ir kovas dėl lietuviybės ir geresnio šviesesnio rytojaus. 652 puslapiai, kieti drobės viršeliai, labai graži spauda; kaina 3 doleriai.

Abidvi knygos sykiu tik už 6 dolerius! Persiuntimo lėšas apmokame. Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Winter Garden Tavern, Inc.

Puikus baras, restoranas ir didelė salė susirinkimams, vestuvėms ir kitokiems sociališkiems pobūviams

SAVININKAS

VYTAUTAS BELECKAS

1883 Madison Street, Brooklyn 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties) (Ridgewood)

Tel.: EV 2-9586

VISI KVIEČIAMI ATSLANKYTI

KVIEČIAME UŽSISAKYTI
plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį

“DARBININKA”

Išeina du kartus savaitėje

“DARBININKAS” buria aplink save daug bendradarbių. Visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus ir yra geriausiai informuotas lietuvių laikraštis.

Prenumeratos kaina metams:

JAV	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Kanadoje	\$5.50
Užsienyje	\$5.50
Pusmečiui	\$3.00

“Darbininkas” susipažinimui siunčiamas
2 savaites nemokamai

ADRESAS:

“DARBININKAS”
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

LIETUVIŲ DIENOS

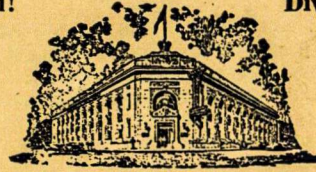
MODERNIŠKAS ILIUSTRUOTAS
MAGAZINAS

Kiekvienas lietuvis turėtų jį skaityti.
Metinė pren. \$3.00. Adresas:

9204 S. Broadway, L. A. 3. Calif.

Apsžiūrėk ir
Taupyk
Saugiai!

Standard Moka
Aukštesnį
Dividendą!

STANDARD FEDERAL
yra stipriausia taupymo įstaiga Amerikoje
TURTAS ..... virš \$31,000,000
ATSARGOS FONDAS „ \$ 3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Ave.
Telefonas: VIRginia 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki
4 val. po pietų, Ketvirtadieniais
nuo 9-tos val. ryto iki
8 val. vakaro, Trečiadieniai
visai neatidaroma.

Technikos darbuotojų nepriklausomas populiarus
mėnesinis laikraštis

TECHNIKOS ŽODIS

JAV ir užs. metams 2 doleriai. pusmečiui — 1 doleris
ADM. adresas: K. Bertulis, 1616 So. Christiana Avenue,
Chicago 23, ILL., U. S. A.

Leidžia: Amerikos Liet. Inž. ir Arch. Sąjunga.

“PELĖDA” vienintelis iliustruotas žurnalo ir sa-
tyros žurnalas Jungt. Amer. Valst.
“Pelėdoje” atsispindi visas Amerikos lietuvių gyve-
nimas, kaip krevime veidrodyje. Gyvenimas be “Pelė-
dos” — tiek pat, kaip be druskos.

Prenumerata: metams \$4.00, pusei metų \$2.50. At-
skiras numeris 40 centų.

Nuliūdime ir susigrauzime kreipkitės į “Pelėdą”:

LIETUVIŲ KNYGYNAS “NEMUNAS”,
3143 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.
Tel. Victory 2-3314

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

yra bendruomeninis visų Kanados lietuvių
laikraštis, nežiūrint jų politinių, religinių
ir kitokių nusistatymų, todėl ypač bran-
gina visų lietuvių talką, nes tik tai bendro-
mis jėgomis galima pasiekti visiems rū-
pimų ir brangių tikslų.

NEPR. LIETUVOS kaina metams \$4.—
7722 George St., Montreal 32, P. Q. Canada

Planingas taupymas moka gerus dividendus

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę. Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Illinois
Tel. Virginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

ALBINAS BENIULIS

ATLIEKA PERKRAUSTYMUS
ir įvairių daiktų pervežimus.

Taip pat persiunčiame į užsienį įvairaus maisto pakietėlius.

Kreiptis:

2554 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.
Tel. DANube 6-3245

LIŪDESIO VALANDOJ

šaukite:

MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Chicago, Ill.

REpublic 7-8600—7-8601

Air Conditioned kopyčia -- Automobiliams vieta

Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse, gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

JONAS BUDRIKAS

Jaukus lietuviškas restoranas ir valgykla, biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai. Tremtinių mėgstamiausia vieta. Erdvi salė įvairiems parengimams.

1442 SO. 49-TH CT., CICERO 50, ILL.
TEL. TOWNhall 3-9472

MARGUTIS

SENIAUSIAS IR GAUSIAI ILIUSTRUOTAS
LIETUVIŠKOS MINTIES ŽURNALAS

MARGUTIS įsteigtas komp. A. Vanagaičio

Prenumeratos kaina metams \$3.00

Susipažinimui siunčiamas dovanai

6755 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

Antanas M. Phillips

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

3307 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill.

Tel. YAards 7-3401

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas Grovehill 6-0142

1410 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Telefonas TownHall 3-2109

KOPLYČIOS VIŠOSE MIESTO DALYSE

ANTHONY B. PETKUS

LIETUVIŲ AUDITORIJA

Populiariausia Chicagos lietuvių parengimų ir užėigos vieta, administruojama: J. Akelio, ir J. Malioriaus. Čia yra didžioji salė koncertams - baliams ir dvi mažesnės salės susirinkimams, šeimyniniams ir kt. parengimams. Viena mažųjų svetainių naujai išdekoruota lietuviškam stiliuje dail. Vl. Vijeikio. Čia šeštadieniais ir sekmadieniais prie jaukios muzikos galima puikiai praleisti vakarus pas savuosius.

3133 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Telefonas: Victory 2-6172

AMERIKOS LIETUVIAI ROMANUOSE

ŠIRDIES ROMAI — Tai nepaprastas naujas romanas, kuriame aprašoma viena Amerikos lietuvių šeima, ypač jų dukrelė, kuri vaikščioja su savo gydytoju širdies rūmuose... Knyga turi 450 puslapių, iliustruota, labai gražiai atspausdinta; kaina 4 doleriai.

ŠLIUPTARNIAI — pirmutinė tokia teisinga, atvira, įdomi ir stambi knyga (istorinis romanas, apie Amerikos lietuvių tautinį ir kultūrinį atgimimą, apie jų sunkumus, vargus, kančias ir kovas dėl lietuviybės ir geresnio šviesesnio rytojau. 652 puslapiai, kieti drobės viršeliai, labai graži spauda; kaina 3 doleriai.

Abidvi knygos sykiu tik už 6 dolerius! Persiuntimo lėšas apmokame. Rášykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 So.

SKELBIAMĖS KARYJE!

Winter Garden Tavern, Inc.

Su puikiu baru, restoranu ir didele sale susirinkimams, vestuvėms ir kitokiems sociališkiems pobūviams.

VYTAUTAS BELECKAS

1883 Madison Street
(Prie Forest Ave. stoties)

Brooklyn 27, N. Y.
(RIDGEWOOD)

Tel.: EV. 2-9586

VISI KVIEČIAMI ATsilANKYTI

LIETUVIŲ DIENOS

MODERNISKAS ILIUSTRUOTAS MAGAZINAS

Kiekvienas lietuvis turėtų jį skaityti.
Metinė pren. \$3.00. Adresas:
9204 S. Broadway, L. A. 3. Calif.

TAUPLYKITE PER PASTĄ. SAUGU IR PATOGU. MĖS APMOKAME PASTO IŠLAIDAS.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Philadelphia, Pa.
235 NORTH BROAD STREET
(Temporary Address)

New Building Under Construction
at 202-04 North Broad Street
STATEMENT OF CONDITION
AS OF DECEMBER 31, 1951

ASSETS

First Mortgage Loans	\$8,316,834
Improvement Loans	25,543
Loans on Savings Accounts	82,997
Federal Home Loan Bank Stock	175,000
Cash on Hand and in Banks	1,112,033
Office Building and Equipment	166,666
Parking Lot — 1415 Race Street	22,723
Deferred Charges and Other Assets	15,791
TOTAL	\$9,917,587

LIABILITIES

Members' Share Accounts	\$8,428,470
Advances—	
Federal Home Loan Bank	850,000
Loans In Process	55,431
Other Liabilities	10,311
Employees' Retirement Reserve	22,077
Other Specific Reserves	3,520
General Reserves	\$295,500
Surplus	252,278
TOTAL	\$9,917,587

CHARLES S. CHELEDEN, President

ŠI LIETUVIŠKA ĮSTAIGA —
SAUGIAUSIA VIETA JŪSŲ
INDELIAMS.

KARYS
mūsų
JAUNIMUI!

Technikos darbuotojų nepriklausomas populiarus mėnesinis laikraštis

TECHNIKOS ŽGDIS

JAV ir užs. metams 2 doleriai. pusmečiui — 1 doleris
ADM. adresas: K. Bertulis, 1616 So. Christiana Avenue,
Chicago 23, ILL., U. S. A.

Leidžia: Amerikos Liet. Inž. ir Arch. Sąjunga.....

NAUJAS SPAUDOS KIOSKAS CHICAGOJE—TOWN OF LAKE

Prie Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčios pradėjo veikti naujas spaudos kioskas. Kiekvieną sekmadienį ir šventadienį, pamaldų proga, čia galima įsigyti įvairių naujausių knygų, laikraščių ir žurnalų. Čia priimama ir prenumerata: LIETUVIŲ DIENŲ, DRAUGO, TEVIŠKES ŽIBURIŲ, KARIO, AIDŲ ir kt. leidinių. Taip pat galima gauti šventinių atvirukų, kalendorių.

Čia užsisakiusieji spaudą—gaus ją greičiausiai. Kiosko vedėjas visiems maloniai patarnaus.

Visais spaudos reikalais prašoma skambinti: YArds 7-1882.

NELE MAZALAITE

MĖNUO,
VADINAMAS
MEDAUS

GABIJA

Autorė su jai vienai būdingu stiliumi grakštumu šioje apysakoje iškelia ką tik ištekėjusios moters sielos problemas, jaunamartės svarstymus ir iš jų išplaukiančius įvykius. Knyga 220 psl., kaina \$2.50, gaunama šiuo adresu:

GABIJA
340 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Alp(LKA) 1756
1952
Nr.6

Lietuviškas BARAS-RESTORANAS
MARY VALONIS

Skanūs užkandžiai, malonus patarnavimas. Jauki užėiga vietos lietuviams.

5300 Takony Street,
Philadelphia 37, Pa.

JONAS BUDRIKAS

Jaukus lietuviškas restoranas ir valgykla, biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai. Tremtinių mėgstamiausia vieta. Erdvi salė įvairiems rengimams.

1442 SO. 49-TH CT., CICERO 50, ILL.
TEL. TOWNHALL 3-9472

KARIO ir kitų leidinių prenumeratą TORONTE priima ir pratęsia (sekmadieniais parapijos salėje)

VYTAUTAS AUŠROTAS

263 Havelock St., Toronto, Ont.,
CANADA.

Tel.: Lo-2647

KANIN

Puikios žuvys, geriausi krabsai, įvairūs mėsos gaminiai ir sumuštiniai —
o taip pat —

visoki gėrimai: likeriai, vynai, kokteiliai.

4800 N. Broad Street,
Philadelphia 41, Pa.

Tel.: DA 4-9743 ir 4-5146

Pranešu Jūsų maloniam dėmesiui, kad New Yorke atidariau prekybos atstovybę. Per mane galite gauti: įvairių baldų ir būto įrengimų, televizijos aparatų, dulkių siurblių, šaldytuvų, skalbimo mašinų ir kitų namų apyvokos daiktų.

Duodu patarimus ir atlieku patarnavimą be įsipareigojimo pirkti.

Skambinkite arba rašykite tuojau:

VILIUS PITKUNIGIS,

73 W. 104th St., New York City, N. Y.
Tel. RIVERSIDE 9-9164

KARYS

yra vienintelis lietuvių karių-veteranų iliustruotas mėnesinis žurnalas pasaulyje. Jame rašo gausūs būrys bendradarbių, jį skaito daugybė lietuvių visuose kontinentuose.

Tai mūsų tradicinis vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų. Tai tautinės, krikščioniškos dvasios sparnuotas žodis, tai visų laikų lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo tikrasis veidrodis. Mes organizuojame naujus žurnalo skyrius, renkame įdomiausia, aktualią, tiek istorinę, tiek gyvenimišką medžiagą. KARIO bičiulių — skaitytojų, platintojų, rėmėjų — telkimo vąjus tebeeina džiuginančia sparta. Jau keli tūkstančiai žmonių pareiškė norą, kad šis visų mėgiamas žurnalas juos lankytų ištisus 1952 metus. Mūsų vąjus tęsis iki balandžio 1 d. Tad sukruskime ir paskubėkime. Pavėlavusieji — tikrai negalės gauti įdomiausių pirmųjų š. m. žurnalo numerių.

KARIO prenumeruojant ištisiems metams, vienas puošnaus, iliustruoto žurnalo nr. kainuoja tik apie 33 ir pusę cento. Metams — \$4.00; pusmečiui — \$2.50; perkant atskirais numeriais — 45c. Pernumeratą galima išmokėti ir dalimis.

KARYS pradeda leisti knygas: š. m. Lapkričio 23-jai — "Lietuvos Kariuomenės kūrinosi ir Nepriklausomybės Kovų apžvalga", o metų pradžioje — Eric Williams knygos "The Wooden Horse" vertimą. Pastaroji knyga jau spaudoje. Ši knyga turės apie 200 psl. ir visą eilę iliustracijų. Metiniai žurnalo skaitytojai, iki balandžio 1 d. įmokėję visą prenumeratą, šią knygą gaus tik už \$1.00. Tad išsirašantieji mūsų žurnalą — siųskite \$5, pažymėdami, kad \$1 už knygą "Medinis arklys". Jau išsirašiusieji — prisiūnčia dar \$1 iki balandžio 1 d. Ta pačia kaina šią knygą gaus ir mūsų aktyvieji Bičiuliai: platintojai, rėmėjai, Rėmėjų-Pirmūnų Gartės Būrio nariai.

Kas remia KARIO \$5 prenumerata (žurnalas + knyga), tas remia ir "Lietuvos kariuomenės kūrinosi ir Nepriklausomybės Kovų apžvalgos" išleidimą.

Nelaukiant nė dienos, visi rašome KARIO redakcijai: 156 Steamboat Rd., Great Neck, L. I., N. Y. arba administracijai: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KAS KARTĄ PASKAITĖ BENT VIENĄ ŽURNALO NUMERĮ — TAS JAU NIEKAD NEBESISKYRĖ SU K A R I U!

KARYS

90.735.228